

Povjerenstvo za zapošljavanje, obrazovanje i usklađivanje s tržištem rada

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za zapošljavanje, obrazovanje i usklađivanje s tržištem rada na 24. sjednici, održanoj 26. veljače 2018. godine, razmatralo je **Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.**

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska udruga poslodavaca podržavaju donošenje Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.
2. Reprezentativne sindikalne središnjice ne podržavaju donošenje Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca

IZDVOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

Načelno, mišljenja smo kako je Nacrt primjereniji vremenu u kojem živimo i riješene su neke nedoumice koje su se u važećem Zakonu pojavljivale. Unatoč tome, želimo vam obratiti pozornost na prijedlog uvođenja sljedećih promjena, a za koje smatramo korisnima:

1. Bolja suradnja poslodavaca i škola na lokalnoj razini
2. Poboljšanje statusa privatnih škola u sustavu obrazovanja

U nastavku detaljnije obrazlažemo naše prijedloge.

1. Bolja suradnja poslodavaca i škola na lokalnoj razini

U vezi ove teme, prvenstveno predlažemo određivanje obveze osnivača škola da u svojim lokalnim sredinama, svake godine, provode u suradnji sa poslodavcima **detaljnu analizu o planovima poslodavaca** za razdoblje od minimalno pet godina, a svake godine analizu i prilagodbu provedbe planiranoga. Na taj način bi škole mogle organizirati upise stvarno potrebnih zanimanja za sigurna radna mjesta u okruženju škola.

Samo sustavnim ispitivanjima i brzim prilagodbama školskih ustanova za radnim mjestima u njihovom okruženju moguće je mlade ljudi staviti u funkciju rada po završetku škole, a i sama praktična nastava se tada može organizirati u prostorima poslodavaca. Na taj način poslodavac dobije uvid u sposobnosti učenika i po završetku školovanja iste lakše stavlja u svijet rada. Učenici u zanimanjima gdje se traži polaganje majstorskog ispita dobivaju mentore koji ih vode kroz praktični rad za vrijeme školovanja kod poslodavca i po nastavku stjecanja iskustva uz rad dobiju dodatno znanje za lakše savladavanje potrebnog znanja kako teoretskog tako i praktičnog za polaganje stručnog ispita i teoretski s 20 godina starosti može otvoriti svoje poduzeće.

Tehnologija se danas toliko brzo mijenja u svim segmentima proizvodnje da se mora raditi korekcija kurikuluma svake godine ovisno o **zamjenama strojeva i tehnologija** kod samih

poslodavaca. Kupovanjem novih strojeva i usvajanjem novih tehnologija od strane poslodavaca isti dolaze u situaciju da godinama ne dobiju adekvatno osposobljenog čovjeka jer škola ne prati razvoj tehnologija primjerenom brzinom.

U slučaju uključenosti poslodavaca u izradu kurikuluma za svaku godinu isti će se lakše odlučiti za stipendiranje pojedinih zanimaњa koja su istima potrebna jer sustavno osposobljavanje za posao koji isti rade doprinosi dobrobiti i za učenika i za poslodavca, te mu je cilj istoga zadržati u svom radnom procesu nakon školovanja.

Zaključno, smatramo kako lokalna zajednica (osnivači) sudjelovanjem u kreiranju kurikuluma ostvaruju sigurnost za razvoj lokalne zajednice i smanjuju potrebu za iseljavanjem mladih iz iste.

2. Poboljšanje statusa privatnih škola u sustavu obrazovanja

Cijeneći sve napore na uvođenju suvremenijeg pristupa obrazovanju i približavanja europskim standardima, ne možemo biti zadovoljni posvemašnjim ignoriranjem privatnih škola u hrvatskom sustavu obrazovanja, iako su one jedini znak i jedini oblik pluralizma u obrazovanju, koji pruža učenicima mogućnost odabira drugačijeg pristupa njima kao pojedincima. Rezultati koje privatne škole vrlo često postižu u radu s učenicima pokazuju koliki su napori uloženi, mar djetalnika, napori na oblikovanju nastavnog procesa, pristupu učenicima, njihovoј motivaciji, ohrabruvanju, upornosti na ostvarivanju programa i usvajanju znanja i vještina na pojedinim razinama. Ti se rezultati najočitije vide u rezultatima na ispitima državne mature te na samostalnosti, samosvjesnosti i okrenutosti praktičnim rješenjima učenika koji završavaju privatne škole. To je posebno impresivno kad se usporede ulazni indikatori i rezultati koji su postignuti na kraju školovanja.

U tom svjetlu, nedopustivo je da su privatne škole u potpunosti odgovorne za financiranje svoje djelatnosti te da **roditelji za obrazovanje svoje djece plaćaju dva puta**: prvi put putem uplaćivanja iz osobnog dohotka u državni proračun izdvajanjem za obrazovanje, a drugi put plaćanjem školarine u privatnim školama. Razlog tome je što zakonska regulativa ne predviđa mogućnost odabira osnovne ili srednje škole, već je neminovno kao jedini izbor škola u državnom vlasništvu, vlasništvu lokalne samouprave ili vjerske zajednice. Takvo je stanje nedopustivo te **predlažemo da se u Zakon uneše kako se privatne škole sufinanciraju jednakom količinom i škole kojima su osnivači vjerske zajednice**.

Nadamo se kako će zakonodavac uvidjeti diskriminaciju koja se i dalje čini hrvatskim privatnim osnovnim i srednjim školama (usporedi: vrtići i visoko obrazovanje) te da će zakonsku regulativu uskladiti tako da ona doista odražava europski duh pluralizma u obrazovanju, uvažavanja različitosti i specifičnih potreba.

Vezano za sam Nacrt, u nastavku iznosimo konkretnije prijedloge i obrazloženja na isti.

Članak 21. Nacrt

U članak 84. važećeg Zakona predlažemo dodati da sve pedagoške mjere moraju biti prijavljene nadležnom centru za socijalnu skrb. Sve pedagoške mjere moraju za posljedicu imati pohađanje predavanja kod pedagoga, psihologa ili psihijatara kako učenika tako i njihovih zastupnika. Na taj način će pedagoške mjere dobiti na snazi.

Članak 25. Nacrt

Članak 99.a stavak 4. važećeg Zakona ograničava pravo radnika, koje im je dano Zakonom o radu, na dopunski rad do 8 sati tjedno (48 sati ukupno tjedno).

S obzirom kako ovo nije u skladu s odredbom iz članka 62. stavka 3. Zakona o radu, mišljenja smo kako je potrebno brisati ovo ograničenje ili barem izuzeti zaposlenike škola kojima su osnivači druge pravne ili fizičke osobe.

Članak 29. Nacrt

U odredbi članka 107. važećeg Zakona treba naglasiti da se ne odnosi na zaposlenike škola kojima su osnivači druge pravne ili fizičke osobe.

U nastavku dajemo prijedlog izmjena ostalih odredbi Zakona, a koje nisu predmet izmjena i dopuna predviđenih Prijedlogom Zakona.

Članak 20. st. 2. važećeg Zakona

Članak 20. st. 2. Zakona glasi:

„(2) Psihofizičko stanje djeteta, odnosno učenika utvrđuje se i radi prijevremenog upisa, odgode ili privremenog oslobađanja od upisa u prvi razred osnovne škole, privremenog oslobađanja od već započetog školovanja i radi utvrđivanja primjerenoškolanja.“

Predlažemo u članak 20. stavak 2. važećeg Zakona uključiti i darovitu djecu koja će pohađati posebne programe u školama koje takve programe izvode.

Članak 132. važećeg Zakona

Članak 132. Zakona glasi:

„Sastav i broj članova školskog odbora te imenovanje, razrješenje i trajanje mandata članova školskog odbora i ravnatelja školske ustanove kojoj je osnivač druga pravna ili fizička osoba iz članka 90. ovog Zakona uređuje se aktom o osnivanju i statutom ustanove.“

Predlažemo dati pravo školama kojima su osnivači druge pravne ili fizičke osobe da osim sastava i broja članova školskog odbora, te imenovanja, razrješenja i trajanja mandata školskog odbora i ravnatelja, mogu statutom odlučivati i o uvjetima koje ravnatelj mora ispunjavati za radno mjesto i o radnom vremenu ravnatelja. Smatramo kako bi odlučujuća činjenica treba li ravnatelj biti primljen na puno radno vrijeme trebala biti veličina škole.

Članak 142. st. 3. t. 1. važećeg Zakona

Članak 142. st. 3. t. 1. važećeg Zakona glasi:

„(3) U državnom proračunu osiguravaju se sredstva i za sufinanciranje:
1. programa rada s darovitim učenicima,“

Predlažemo iza riječi „1. programa rada s darovitim učenicima,“ dodati riječi: „putne troškove i dnevnice za odlazak na natjecanja učenicima i mentorima., a sve u cilju nagrađivanja darovitosti i znanja.

Predlažemo u Nacrt unijeti odredbu o godišnjem testu učenika iz svakog predmeta, čime bismo vrednovali koliko odgajatelji ispunjavaju svoju funkciju objektivnog ocjenjivanja učenika (ako ocjene iz testa dvije godine za redom odstupaju više od 33% u odnosu na one iz imenika, nema produženja licence za rad nastavnika). Na taj način uveli bi i učitelje u svijet natjecanja i tržišne ekonomije, te bi spriječili korupciju u sustavu obrazovanja.

Zamjenica koordinatorice Povjerenstva

Marija Knežević Kajari